

Лопатченко Іван Сергійович,
здобувач кафедри політології та філософії,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0003-2777-718

УДК 35.316

doi: 10.34213/tp.20.03.04

СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ МЕДІАКОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Розглянуто важливість використання новітніх медіакомунікативних технологій у публічному управлінні. Проаналізовано сучасний стан застосування новітніх форм медіакомунікацій у публічному управлінні та взаємодії органів влади і громадськості. З'ясовано вплив розвитку сучасних технологій на покращання стану надання державних послуг. Встановлено важливий напрям використання медіакомунікативних технологій у публічному управлінні, а також з'ясовано, що застосування значного потенціалу цього напрямку почали використовувати на всіх рівнях публічного управління в різних проявах.

Ключові слова: публічне управління, органи влади, медіа комунікація, технологія, взаємодія.

Постановка проблеми. Тотальне проникнення сучасних технологій у всі сфери життя формує нові виклики й дискурсивні напрями розвитку наукової думки. Публічне управління, як одна з провідних галузей розвитку інституційних процесів у державі, не залишається осторонь та активно починає використовувати новітні медіакомунікативні технології у своїй діяльності. Проте, з огляду на недостатню кількість наукових розробок, аналізу та рекомендацій у царині застосування новітніх медіакомунікативних технологій у публічному управлінні, спостерігаємо низький рівень використання значного потенціалу цього напрямку. Новітні технології комунікації мають виступати як важливий елемент розвитку позитивного ставлення до публічного управління та встановлення діалогу між органами влади і громадськості. Актуальність теми дослідження, у першу чергу, зумовлено необхідністю аналізу сучасного стану використання новітніх медіакомунікативних технологій у публічному управлінні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сформульовані в дослідженні теоретичні висновки і практичні рекомендації ґрунтуються на працях вітчизняних і зарубіжних вчених: Н. Дніпренко, В. Дрешпака, М. Пахніна, Є. Романенка та ін. [1; 2; 4; 6]. Проте використання новітніх медіакомунікативних технологій у публічному управлінні ще залишається недостатньо вивченим та потребує подальшої деталізації.

Метою статті є аналіз сучасного стану використання новітніх медіакомунікативних технологій у публічному управлінні.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку суспільства спостерігаємо серйозні зміни у процесах комунікації на всіх рівнях взаємодії – безпосередньо між громадянами, громадянами та організаціями, а також між організаціями. Сутність парадигми розвитку публічного управління була доволі сталою й визначалася науковцями як елемент нестихійної, переважно стабільної дії. Проте стрімкий розвиток диджиталізації суспіль-

ного життя в усіх його проявах привів до того, що інформаційні технології увійшли в діяльність усіх верств населення. Зокрема, дані установчого дослідження 2019 р. від Kantar TNS свідчать про те, що чисельність інтернет-користувачів в Україні за підсумками 2018 р. збільшилася на 7 %: наразі Всесвітньою мережею користуються 70 % українців (порівняно з показником 63 % станом на грудень 2017 р.). Збільшився також і час перебування українців у мережі: 82 % користувачів підключаються до Інтернету кожного дня, 14 % – раз на тиждень або частіше, і лише 4 % – декілька разів на місяць і рідше [3].

Стрімкий розвиток Інтернету на мобільних пристроях та введення у дію формату передачі зв'язку 4G сприяло тому, що використання Інтернету стало практично тотальним. Згідно з даними дослідження, 74 % інтернет-користувачів використовують для виходу в Інтернет смартфон, а 45 % користувачів називають смартфон своїм основним пристроєм. Порівняно з 2017 р. ці показники збільшилися на 18 %. У 2017 р. смартфон для виходу в Інтернет використовували 56 %, а основним пристроєм він був для 27 % користувачів. Доступність мобільних пристроїв дозволяє навіть найстаршій верстві населення (чоловіки та жінки старше 65 років) використовувати Інтернет, зокрема соціальні мережі, для доступу до публічної інформації. Реєстрація в лікарняних закладах, отримання державних послуг, оформлення виплат, взаємодія з публічними організаціями та багато іншого стало суттєво простішим із використанням сучасних медіакомунікативних технологій. Дані елементи взаємодії стали суттєвим фактором зростання довіри населення до публічного управління, осучаснення його сприйняття й початком відходу від бюрократизованого іміджу [Там само].

Сфера медіакомунікативних технологій останнім часом якнайактивніше використовується як дієвий засіб розвитку публічного управління, сутнісний розгляд тенденцій розвитку цього напрямку дозволив сформулювати важливий напрям використання медіакомунікативних технологій у публічному управлінні, орієнтований як на внутрішнє, так і на зовнішнє середовище. Цим напрямом вважаємо використання соціальних мереж та відеохостингів як елемента формування та розвитку сучасного публічного управління та системи взаємодії органів влади і громадськості.

Соціальні мережі вже протягом тривалого періоду є суттєвим складником життя громадян нашої країни. Розвиток мобільних мереж 3G та 4G дозволяє використовувати Інтернет високої якості з'єднання великій масі населення навіть у маленьких містечках нашої країни, не говорячи про мегаполіси. Кількість зареєстрованих акаунтів та користувачів найпопулярніших соціальних мереж Facebook, Instagram та відеохостингу Youtube сукупно наближується до 40 млн [7].

Як зазначають соціологи, за період з травня 2018 р. в Україні помітно збільшилася чисельність користувачів таких соцмереж, як Facebook (до 50 %), YouTube (30 %), Instagram (27 %) [Там само]. На початок 2019 р., за даними опитування компанії Research & Branding Group, найпопулярнішою соціальною мережею в Україні був Facebook, що об'єднав 50 % користувачів Інтернету в Україні.

Чисельність користувачів Facebook в Україні досягла вже 13 млн. Станом на початок березня 2019 р., близько 11 млн українців користувалися

соцмережею Instagram. Мобільний додаток Instagram був номером один в Україні за кількістю завантажень серед застосунків соцмереж у 2018 р. Чисельність користувачів соцмережі Instagram протягом року зростає аж на 50,7 %. І якщо темпи росту української аудиторії збережуться, то вже до кінця 2019 р. ця соцмережа в Україні впритул наблизиться за обсягами аудиторії до Facebook. Феномен зростання цієї соціальної мережі останнім роком вражає. Зокрема, Instagram найбільш популярний серед українців віком 18–24 роки. 2,8 млн осіб серед цієї вікової групи є інстакористувачами, і це є 91,04 % від усіх жителів України в цій групі. У віковій групі 25–35 років 4 млн Instagram-користувачів – це 54,29 % від усіх жителів України в цій групі. Українців віком від 36 до 45 років, які користуються Instagram, є 1,8 млн, і це 28,91 % від усього українського населення цього віку [7].

Якщо для пересічних громадян використання соціальних мереж є доволі звичним явищем, то вихід елементів та діячів публічного управління в цю сферу діяльності зараз спостерігаємо особливо динамічний. Платформи соціальних мереж мають унікальну здатність, і можливості їх останнім часом нарешті оцінили публічні особи та організації. Застосування їхніх функцій дає змогу донести інформацію до великої маси населення практично безкоштовно та не використовуючи дорогого матеріально-технічного обладнання, що, у свою чергу, може сприяти суттєвому розвитку довіри до публічного управління як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі. Наприклад, з 75 % групи населення до 35 років можна мати пряме спілкування через соціальні мережі, що відкриває величезні можливості для публічного управління.

Використання публічними особами та публічними організаціями соціальних мереж Facebook, Instagram та Youtube, за чисельністю підписників сторінок цих осіб та організацій, свідчить про величезну зацікавленість населення суспільно-політичним життям та прагнення отримувати у нашому швидкозмінному світі інформацію безпосередньо з першоджерел. До прикладу, чисельність підписників на сторінку чинного Президента України (Зеленського В. А.) у Facebook складає близько 1,2 млн, у Youtube 1,1 млн користувачів переглядає відеоматеріали, а за сторінкою в Instagram слідкують 9,5 млн користувачів. Така велика чисельність підписників дозволяє доволі ефективно, у режимі “прямого ефіру”, показувати роботу та її результати великій масі населення, доводити до відома інформацію про місцеві та зарубіжні поїздки, ознайомлювати з указами Президента України та кадровими рішеннями. Також із використанням соціальних мереж відбуваються прес-конференції та брифінги, кількість переглядів яких завжди перевищує декілька мільйонів переглядів, що дозволяє позитивно сприяти іміджу публічної особи (як однією з функцій публічного управління) [Там само].

Надзвичайно надважливо зазначити, що в умовах трансформаційних процесів останніх років саме медіакомунікативні технології стали одним з основних інструментів роз'яснення реформ, що відбувалися в публічному управлінні. З 2014 р. відбувається процес децентралізації – передача повноважень та фінансів від державної влади якнайближче до людей – органам місцевого самоврядування. Реформа вже має суттєві результати, які на власні очі можуть спостерігати громадяни у вигляді нової дорожньої інфраструк-

тури, будівництва в територіальних громадах нових дитячих садочків, шкіл, амбулаторій. За цей час уже сформовано і діє основний пакет нового законодавства, упроваджуються першочергові законодавчі ініціативи. Ідеться про закони про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України. Завдяки цим змінам відбулася фінансова децентралізація: місцеві бюджети в останні роки зросли на 165,4 млрд грн: з 68,6 млрд в 2014 р. до 234 млрд грн в 2018 р. [5].

Закон України “Про добровільне об’єднання територіальних громад” дав змогу почати формувати спроможний базовий рівень місцевого самоврядування. З 2015 по 2018 рр. в Україні створено 878 об’єднаних територіальних громад (далі – ОТГ). До складу цих ОТГ увійшли більше 4000 колишніх місцевих рад, 9 млн людей проживають в ОТГ. Такі темпи міжмуниципальної консолідації міжнародні експерти називають дуже високими. Закон також запровадив інститут старост в ОТГ, які представляють інтереси сільських мешканців у раді громади. В селах ОТГ працюють вже 786 старост, ще майже 1,7 тис. осіб виконують обов’язки старост. У 2018 р. об’єднані громади отримали в комунальну власність майже 1,5 млн га земель сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів [5].

Здобутки в реформі суттєві, проте без належної медіакомунікативної підтримки, роз’яснення переваг децентралізації було б доволі складним. Зокрема, для інформування громадян було створено акаунти в соціальних мережах Facebook, Instagram та Youtube, які у вигляді відео- та фотоконтенту демонстрували реальні об’єкти, які було побудовано завдяки новому перерозподілу бюджетних коштів. Сторінки в соціальних мережах вели роз’яснювальну роботу щодо процесу реформи, демонстрували перелік об’єктів у регіонах, які планується побудувати або реконструювати. Регіональні сторінки реформи проводили в реальному часі приймання до розгляду заявок та побажань на інфраструктурні перетворення на місцях, що суттєво підвищувало імідж публічного управління.

Іншим прикладом активного використання соціальних мереж у розвитку публічного управління в Україні була роз’яснювальна робота Міністерства охорони здоров’я України з приводу медичної реформи. Офіційна сторінка міністерства в мережі Facebook використовується як медіакомунікативний елемент у роботі з упровадження медичної реформи: надаються рекомендації як для громадян, так і для лікарів; проводиться роз’яснення щодо лікування та державної закупівлі ліків; надаються рекомендації щодо здорового способу життя та харчування; відбувається зворотний зв’язок із громадянами та ін.

Отже, спостерігаємо, що використання в публічному управлінні новітніх, зрозумілих, незабюрократизованих і доступних форм взаємодії з населенням набуває все більшого поширення. Це свідчить про певну зміну парадигми власного сприйняття управлінням й дає надію сподіватися, що кардинальні зміни будуть сприяти якісному розвитку публічного управління в Україні.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Формування сучасного публічного управління вимагає оперативної реакції на зміни, що відбуваються в суспільному житті. Сутність парадигми розвитку публічного управління була доволі сталою й визначалася науковцями як елемент нестихійної, переважно стабільної дії.

Проте стрімкий розвиток диджиталізації в усіх її проявах привів до того, що медіакомунікативні технології увійшли в діяльність усіх верств населення. Сфера медіакомунікативних технологій останнім часом якнайактивніше використовується як дієвий засіб розвитку публічного управління. Аналіз сучасного стану використання новітніх медіакомунікативних технологій засвідчив, що застосування значного потенціалу цього напрямку почали використовувати на всіх рівнях публічного управління в різних проявах. Проте активне залучення як одного з основних такого каналу комунікації в діяльності публічного управління, як соціальні мережі, вимагає більш ґрунтовного теоретичного осмислення та подальшого наукового аналізу.

Список використаних джерел

1. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с.
2. Запровадження комунікацій у суспільстві / за заг. ред. Н. К. Дніпренко, В. В. Різуна. Київ : Вістка, 2009. 56 с.
3. Кількість інтернет-користувачів в Україні збільшилась (інфографіка). *Вебсайт*. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/443742/kilkist-internet-korystuvachiv-v-ukrayini-zbilshylas-infografika> (дата звернення: 17.08.2020).
4. Пахнін М. Л. Вплив інформаційного суспільства на розвиток системи публічного управління. *Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр.* Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2015. Вип. 4 (51). URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2015-4/doc/1/09.pdf>.
5. Полехіна І. С. Медіа-комунікативні технології як ресурс розвитку корпоративної культури публічного управління в Україні. *Власть і общество (історія, теорія, практика) : науч. журн.* 2019. № 4 (52). С. 12–17.
6. Романенко Є. О. Комунікативна взаємодія органів державної влади та громадськості: сутність та особливості налагодження. *Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр.* Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. Вип. 2 (21). С. 190–199.
7. Складено рейтинг популярності соціальних мереж в Україні. *Вебсайт*. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/sostavlen-reyting-populyarnosti-sotsialnyh-1555070035.html> (дата звернення: 17.08.2020).

References

1. Dreshpak, V.M. (2015). *Komunikatsiyi v publichnomu upravlinni*. [Communications in public administration]. Dnipropetrovsk: DRIDU NADU [in Ukrainian].
2. *Zaprovadzheniya komunikatsiy u suspilstvi* [Introduction of communications in society]. (2009). N.K. Dniprenko, V.V. Rizun. (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].
3. *Kilkist internet-korystuvachiv v Ukraini zbilshylas (infohrafika)*. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/443742/kilkist-internet-korystuvachiv-v-ukrayini-zbilshylas-infografika> [in Ukrainian].
4. Pakhnin, L.M. (2015). *Vplyv informatsiynoho suspilstva na rozvytok systemy publichnoho upravlinnya. Teoriya ta praktyka derzhavnogo upravlinnya – Theory and Practice of Public Administration*, 4 (51). URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2015-4/doc/1/09.pdf> [in Ukrainian].
5. Polekhina, I.S. (2019). *Media-kommunikativnyye tekhnologii kak resurs razvitiya korporativnoy kultury publichnoho upravleniya v Ukraine. Scientific magazine "Authority and society (history, theory, practice)"*, 4 (52), 12–17 [in Russian].
6. Romanenko, Ye.O. (2014). *Komunikatyvna vzayemodiya orhaniv derzhavnoyi vlady ta hromadskosti: sutnist ta osoblyvosti nalahodzhennya. Derzhavne upravlinnya ta mistseve samovryaduvannya – Public administration and local self-government*, issue 2 (21), 190–199 [in Ukrainian].
7. *Skladeno reytnykh populyarnosti sotsialnykh merezh v Ukraini*. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/sostavlen-reyting-populyarnosti-sotsialnyh-1555070035.html> [in Ukrainian].

Lopatchenko I. S.,

Candidate of Political Science and Philosophy Department, KRI NAPA, Kharkiv

ORCID 0000-0003-2777-7189

THE CURRENT STATE OF USE OF THE LATEST MEDIA AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

The article considers the importance of using the latest media and communication technologies in public administration. The current state of application of the latest forms of media communications in public administration and interaction between government and the public is analyzed. The influence of the development of modern technologies on the improvement of the state of public services has been clarified. The field of media and communication technologies in recent years, as the most actively used as an effective means of public administration, an essential consideration of trends in this area has formulated an important direction of media communication technologies in public administration focused on both internal and external environment. We consider this direction to be the use of social networks and video hosting as an element of formation and development of modern public administration and the system of interaction between the authorities and the public. It is important to note that in the context of the transformation processes of recent years, media communication technologies have become one of the main tools for explaining the reforms that have taken place in public administration. Since 2014, the process of decentralization has been taking place - the transfer of powers and finances from the state authorities as close as possible to the people - local governments. The reform already has significant results, which citizens can observe with their own eyes in the form of new road infrastructure, construction of new kindergartens, schools and outpatient clinics in territorial communities. During this time, the main package of new legislation has already been formed and is in force, and priority legislative initiatives are being implemented. The achievements in the reform are significant, but without proper media and communication support, it would be difficult to explain the benefits of decentralization. So, to inform citizens, accounts were created on social networks Facebook, Instagram and Youtube, which in the form of video and photo content showed real objects that were built due to the new redistribution of budget funds. The study found that the use of significant potential of media and communication technologies began to be used at all levels of public administration in various manifestations.

Keywords: public administration; authorities; media communication; technology; interaction.

Надійшла до редакції 08.09.2020р.